

Laskennallinen tarveselvitys Suojaa-hankkeen jatkoasta:

Yksikkö: Strategia- ja konsernipalvelut

Laatija: Heli Aalto

pvm. 10.3.2023

Vanhemman vakava päihdeongelma lisää pienten lasten tapaturmien, sairaalahoitojen ja psyykkisen kehityksen häiriöiden riskiä. Vanhempien alkoholinkäyttö vaikuttaa olennaisesti myös lastensuojelutapausten määrään. Teini- ja nuoruusiän mielenterveysongelmien puhkeaminen ja siten hoidon tarve on päihteitä käyttävien vanhempien lapsilla todennäköisempää kuin muilla. Lasten sijoitukset kodin ulkopuolelle ovat huomattavasti yleisempiä perheissä, joissa vanhemmalla on päihdeongelma kuin perheissä, joissa näin ei ole.

On arvioitu yksittäisten selvitysten valossa, että vanhempien runsas päihteiden käyttö on ollut osasyynä tai keskeisenä syynä noin 30–50 prosentissa huostaanotoista. Alle 12-vuotiaita lapsia koskevissa tapauksissa osuus oli tätäkin huomattavasti korkeampi. Laitossijoituksen kustannus yhtä lasta kohtaan on kansallisesti keskimäärin 89 000–100 000€, sijaishuollon kustannus n. 60 000€ vuodessa ja keskimääräinen sijoituksen kesto on 6 vuotta. Pohjois-Karjalassa 0- 15 v. lasten tapaturmien keskimääräinen kustannus/asiakas on 300-350€. Lasten- ja nuorisopsykiatrian vuodeosastohoito maksaa noin 500–700 € vuorokaudessa/asiakas. Lastenpsykiatrian hoitajaksojen kestojen keskihajonta vuonna 2022 oli 4-37 vrk , yhteensä 21 lapsella oli 336 bruttohoidopäivää ja niiden kustannus oli vuonna 2022 320 000 € (sotetietopakettikustannus).

Hakuaika jatkohauulle oli varsin lyhyt 23.1.-6.3.2023. Hankehakemus jätettiin määräaikaan mennessä 3.3.2023. Jatkohankkeen kustannusarvio on yhteensä 190 200 €, josta omarahoitusosuus 38 040 € ja haettava valtionavustus 152 160€. Jatkorahoitusta haettiin ajalle 1.3.2023-31.12.2023. Omarahoitusosuus on tarkoitus kattaa ensisijaisesti työpanoksella ja loppuosa jaetaan katettavaksi toimialueiden talousarviosta. Omarahoitusosuutta ei hakuaika huomioiden pystytty sisällyttämään vuoden 2023 talousarvioon.

Hankkeen toiminta kohdistuu yhteen kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevaan kohderyhmään ja pohjautuu näyttöön perustuvaan toimintaan. Hankkeella tuetaan ennaltaehkäisyä, joka on Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen strategian yksi tavoite ja painopiste. Hankehakuvaiheessa ei voi varmuudella osoittaa, että hankkeen avulla pystytään estämään huostaanotto tai laitoshoidot, mutta huomioiden pieni omarahoitusosuus suhteessa hyvinvointialueelle mahdollisesti saatavaan avustukseen, on todettava, että taloudellinen riski on pieni. Omarahoitusosuus vastaa noin kahta 40 vuorokauden lastenpsykiatrian hoitajakson kustannusta. Ilman hankerahoitusta ei kehittämistyötä pystytä tekemään.